

dobljani so prostori za gostišča ali za kakšne boljšešolske šole.

Kar se tiče katoličanov, nihče ne ve, koliko jih je v Rusiji. Vseh 6 katoliških škofij je nezasedenih, samo v Moskvi živi katoliški škof, ki pa ne more delovati. V Moskvi je bilo pred svetovno vojno 25.000 katoličanov s 40 duhovniki, sedaj pa jih je kakšnih 200 z 2 duhovnikoma. V Leningradu je katoliška cerkev ves teden zaprta, odpre se v soboto in v nedeljo zjutraj. Nato pride nek dominikanski pater, ki živi skrito, opravi sv. opravilo, potem pa zopet odide. V Moskvi so 3 katoliške cerkve. V francoski cerkvi opravlja sv. opravilo nek škof, ki stanuje s svojim duhovnikom skrito zunaj mesta, v slovanski pa star poljski duhovnik.

Kar se dostaje religioznosti, je še opazovati pri starejših ljudeh. Ti še hodijo v cerkev, se prekrižajo in molijo na star način, poljublajo svete podobe ter se svoje vere ne sramujejo. Mladina pa nima vere, brezbožna šola jo je ubila. Brez vere dorašča, brez vere živi in bo živela. Ne zahaja v cerkev, če pa pride tje, se nedostojno obnaša, smeji, poje, žvižga in divja. Poročevalec končuje svoje poročilo tako-le: Brez tolažbe, — brez upanja!

Čudovit vpliv pridige. Pariški ruski list »Voroždenije« je prinesel nedavno dopis svojega dopisnika Surgučova iz Valencije na Španskem. V tem dopisu opisuje Surgučov pridigo sivolasega duhovnika don Jose Santonija na praznik »Marije, matere obupanah«, pokroviteljice zapuščenih, predvsem vrtnarjev in cvetličark. Njeno cerkvico so bili pred kratkim napadli brezbožniki. Duhovnik je rekel: »Neumni ljudje so požgali klopi in strehe po naših cerkvah v domnevi, da bodo na ta način vpepelili tudi našo vero, srce in dušo. Kaj pa so opravili? Danes je res soparno pri nas, pa ne vem, ali mi jemlje sapo vonj vaših lilij in vrtnic, ki ste jih nasuli pred Marijo, ali pa največja sreča, ki me je doletela v dolgem življenju. Prej sem doznal, da trepetate od gneva in pričakujete, da bo Bog z nebeškim ognjem zažgal požigalce. Ali ste pozabili, kako so pljuvali Kristusu v obraz na Pilatovem dvorišču, ga zasmehovali, a on je samo molil za nasilneže? Mar res mislite, da se bo maščeval za kup starih klopi? Mar res hočete čudeža? Takoj ga boste dobili...« In don Jose je poklical starega, sključnega cerkovnika: »Mihael! Vzemi največjo puščico in prosí vernike, naj darujejo za nove klopi!« Množica je zaihtela. Srebro je kmalu do vrha napolnilo puščico. Stari Mihael je šel po drugo, po — tretjo! Don Jose je pričel klicati s prižnice: »Dosti, bratje in sestre, imamo že dovolj!« A razburjenje se ni hotelo poleči. Neka žena si je z glave strgala vezeno avbo in še ta je bila kmalu polna denarja, prstanov, zapestni in uhanov. »Dosti je!« je klical don Jose ljudem, ki so vedno zopet odpirali denarnice, in je udaril z roko po prižnici: »Prosil sem vas samo, da nam kupite nove klopi. Vi pa hočete zgraditi nov samostan. Imamo dosti samostanov v Valenciji, in vsi ne bodo požgani!« Don Jose si je oddahnil in vprašal: »Hoteli ste čudež. Ali ste

ga videli?« — »Smo, smo!« je zaklicala množica in solze so ji vrele iz oči. »Oremus« je zaklical duhovnik in na kolenih z vso množico zapel: »Ave Maria...« Orgle so se oglasile tako navdušeno, kot da bi bile žive. Mati zapuščenih, pokroviteljica Valencije, je milostno sklanjala nad verniki svojo kronano glavo. In kdor je videl to vzhičenje in srečne solze, bo pritrdil, da bodo lahko vzkliili v tem navdušenem ozračju največji čudeži! —

P. Turk. O tem slovenskem misijonarju na Kitajskem se je zadnji čas veliko pisalo ne samo v Sloveniji, marveč vobče po časopisju na svetu. Boljševiški kitajski roparji so ga bili vjeli ter odpeljali s seboj. Posrečilo pa se je njegovemu škofu doseči, da so ga tolovaji pustili na svobodo, kajpada proti plačilu velike odkupnine. V zadnji številki našega lista smo o tem poročali. »Amerikanski Slovenec« je že dne 19. decembra 1931 poročal o rešitvi g. Turka z dostavkom: »Banditi so ga sicer izpustili, a kako strto je njegovo zdravje vsled surovega ravnanja, kateremu je bil podvržen od strani divjaških tolpa.«

*

Trudnik.

V zadnjih desetletjih se je pri nas zelo razširil ali skoraj že udomačil nemški izraz »trogar« za nosača mrliča — dočim se naši lastni izrazi vedno dalje zatemnujejo in propadajo pozabljenosti.

V južnih delih Slovenije poznajo za nosača mrliča izraz »žulec«, toda tudi ta se že sliši vedno redkeje; v severnih delih so se pa posluževali nekdanj besede »trudnik«, katero je že pa vobče danes tudi smatrati kot izumrlo. Ne najdemo je tudi v nobenem slovarju od Megiserja do Pleteršnika. Zasedli smo jo pa zopet v neki »Mrtvaški pesmi« v petih kiticah; prva polovica zadnje kitice se glasi:

»Trudniki vi mene zdaj zdignite
No na britov zaneste me;
Moje truplo mi v grob spravite,
Naj tam v miru počiva se...«

Pesem je napisal nek V. Ferk v Svedini dne 22. novembra 1858, kakor je sam dodal h koncu. Da-li jo je on sam spesnil, ali samo prepisal že znano pesem, se danes ne da več dognati. Vidi se na prvi hip, da ta pesem, katera je bila zložena v nekem starem »Rituale Salisburgense«, nima nikake slovstvene vrednosti, pač pa je omena vredna, ker nam je ohranila besedo »trudnik«.

Tekom poizvedovanja, da-li je ta izraz vez mrtev, ali da je znabiti še kje v živi rabi, je naš znani zgodovinar g. dr. Kovačič ugotovil, da ga rabijo v šentpeterski župniji nižje Maribora še danes za pogrebca, in je verjetno, da ga tudi kje drugod poznajo v istem smislu, kar bi bilo potrebno doznati, da se določi njegova današnja krajevna razširjenost. — V staroslovenščini je beseda »trudnik« tudi že znana in označuje človeka, kateri se »trudi« kako dobro delo izvršiti.

Naj bi se pristno slovenska beseda »trudnik« zopet oživila v ljudski rabi, ker je mimo »pogrebca« najizrazitojša v tem smislu.

*

Mlad profesor v Mariboru g. Valentin Jemec, je umrl na jetiki v bolnici. Rajni je parkrat pisal mične črtice za »Gospodarjeve« priloge. Veliko prezgodaj umrlemu slovenskemu vzgojitelju bodi ohranjen časten ter hvaležen spomin!

Radi požiga tri leta robije. Obtožnica je trdila, da je Janez Vogrin zažgal ob treh zjutraj dne 4. oktobra 1931 hišo in hlev ter gospodarsko poslopje svoje ločene žene Antonije Vogrin v Gornjem Porčiču pri št. Lenartu v Slov. goricah. Obtoženi je živel v sporih in tožbah z Antonijo in ga dolži obtožnica, da je izvršil požig iz maščevanja. Mariborski senat je obsodil Vogrina kljub zanikanju in izgovoru na pijanost na tri leta robije in na pet let izgube častnih pravic. Obtoženi ni sprejel sodbe.

Vsem čast. gg. duhovnikom vljudno sporočamo, da bomo oficij in formular za sv. maše bl. Osane kotorske pravčasno vsem poslali in jih ni treba posebej naročiti. — Ali ste že poslali naročilo za sveče? Ne odlašati na zadnje dni! — Tudi glede velikonočnih listkov prosimo naročila čimprej poslati, da je možno tiskati istočasno, sicer se tiskovine podražijo.

Zmrznil je v gozdu na Radlu nad Remšnikom v sneženem metežu 40letni domačin Josip Holcman.

Hiša v plamenih. Dne 5. januarja je začela goreti stanovanjska hiša posestnika Šetine v št. Petru v Savinjski dol. Požar je najbrž nastal radi tega, ker je pregorel dimnik in se je oprijel ogenj lesenih delov podstrešja. Ogenj so hitro pogasili gasilci, a škoda vendar le znaša 20.000 Din.

Požigalčeva roka na delu. Najlepši kozolec v Ojsterški vasi pri Celju, last posestnika Danila Jeseneka, je bil v plamenih krog polnoči na Kraljevo. Bila je nevarnost radi vetra za celo vas, a se je ogenj raztegnil le še na dva kozolca, katera so gasilci oteli, dočim je zgoraj imenovano poslopje pogorelo do tal. Sigurno je bil ogenj podtaknjen od požigalčeve roke, ki že dolgo časa neznosno vznemirja vse vasi krog Vranskega.

Teško je poškodovano na Kraljevo jermenje ter kolesa v Trbovljah strojnika Franca Eberlinc. Zmečkalo mu je prste, odtrgalo kose mesa, potrlo kosti in nesreča mu je prizadajala težje notranje poškodbe.

Otrok — žrtev opeklin. Otroci kočarja Beleta na Donački gori so prevrnili lonc krop na enoletno Beletovo hčerkico. Vsled strašnih opeklin po celem telesu je bil otrok prepeljan v celjsko bolnico, kjer je pa umrl.

Nogo je zlomil navzdol drveči in z drvamí naložení voz posestniku Francu Forte v Trbovljah.